

Kultur gør en forskel ny kulturpolitik 2025 – 2029

1. Indledning

Med denne første, selvstændige kulturpolitik ønsker Plan & Kulturudvalget at sætte kulturområdet og de kulturelle aktiviteter i fokus. Det skal skabe en mere direkte opmærksomhed på hvordan, hvor og hvorfor kultur gør en forskel for borgerne i Faxe Kommune.

Som udvalg har vi en ambition om at kulturen i bred forstand skal komme til at fylde mere i kommunen. Vi vurderer også at kulturen og de kulturelle aktiviteter rummer flere/ nye potentialer, der kan bidrage til udviklingen i Faxe kommune. Det matcher godt med de ønsker og behov vi møder som udvalg.

Vi vil gerne øge opmærksomheden og skabe flere og bedre samarbejder på tværs af såvel de kommunale aktiviteter, som på tværs af såvel kommunale som øvrige kulturelle aktører, kunstnere og kreative personer i kommunen.

I stigende grad er der dokumentation for at kultur gør en forskel i vores liv. Mindre videnskabeligt behøver vi bare at henvise til manges oplevelser for få år siden, i corona-årene. Restriktionerne havde blandt andet den effekt, at vi savnede mange kulturelle aktiviteter, oplevelser og de fællesskaber, der ofte knytter sig hertil.

Vi ved også at:

- Kultur giver mindeværdige oplevelser, udvider horisonter og skaber mening eller grundlag for eftertanke
- Kultur skaber møder med andre og giver sammenhæng, netværk og stærke fællesskaber
- Kultur fungerer som drivkraft for blandt andet dannelse & identitet, trivsel og sundhed – både fysisk og mentalt
- Kultur fungerer som omdrejningspunkt for udvikling og den gode fortælling om en by, et område, en kommune og et endnu større område og
- Selvom kultur ikke kan alt, så kan kultur ofte være en del af løsningen og i høj grad gøre en forskel for den enkelte og for fællesskabet.

Den nye kulturpolitik er resultatet af flere forløb. I udvalget har vi haft gode, mere strategiske drøftelser om kulturens potentialer, om kulturen som drivkraft og hvordan vi bedst kan bidrage til udviklingen. Fra en længere række dialogmøder mellem kulturelle foreninger, aktører, administrationen og Plan & Kulturudvalget samt andre fagudvalg i kommunen er der også gode bidrag til politikken.

Derfor vil vi gerne sige en stor tak til alle, der har bidraget med input, ideer og forslag til politikken.

Vi ser frem til at følge den første kulturpolitik godt på vej - og sammen med de mange aktører vise at kultur gør en forskel.

På vegne af
Plan & Kulturudvalget

Formand, Rene Tuekær

2. Vision

I Faxe kommune skaber vi fremtiden og det gode liv sammen (planstrategien).

For kulturpolitikken ønsker vi:

- At kultur gør en forskel – og bidrager til det gode liv i Faxe Kommune
- At alle borgere har mulighed for at opleve eller deltage i kulturelle aktiviteter
- At mange har lyst og mulighed for at bidrage til de kulturelle aktiviteter – ildsjæle, kreative kræfter, foreninger med flere.

3. Målsætninger for perioden

For overordnet at beskrive ambitioner, retning og rammer for udviklingen i de kommende år har Faxe Kommune fokus på følgende målsætninger:

- Faxe kommune er et sted hvor mange har lyst til at leve, engagere sig og oplever et aktivt og mangfoldigt kulturliv.
- I Faxe Kommune er kulturelle aktiviteter anerkendt som drivkraft for at bidrage til dannelse, trivsel, sundhed og gode liv.
- I Faxe Kommune er der velfungerende samarbejder og netværk på tværs af de kulturelle aktører, såvel de dygtige professionelle som de begavede amatører og den kommunale organisation
- Faxe Kommune prioriterer samarbejde og fællesskaber omkring kulturelle aktiviteter, også med andre kommuner, blandt andet for at sikre mangfoldighed og rammer for aktiviteter som ellers ville have svært ved at samle deltagere og/eller publikum i kommunen
- I Faxe Kommune arbejder vi løbende med at skabe både sikker drift og på sigt udvikle nye faciliteter, der understøtter kulturelle aktiviteter.

4. Fokusområder

De fem fokus- og indsatsområder nedenfor skal bidrage til at udmønte politikken vision og målsætninger. Fokusområderne beskriver de store linjer for de aktiviteter, initiativer og handlinger, der giver politikken liv:

• **Kultur som drivkraft**

Via kulturelle aktiviteter kan mennesker finde værdi og mening, glæde og/eller trøst til at komme godt videre i livet. Børn kan fx lære at udtrykke sig på flere måder, udvikle fantasien og kreative talenter, identitet og finde plads i nye/ andre fællesskaber (se også faktabox).

Vi ser gode muligheder for at kultur fungerer som en god og solid drivkraft for dannelse, god trivsel og sundhed, såvel fysisk som psykisk. På den måde kommer kulturelle indsatser til at bidrage til andre, kommunale velfærdsopgaver, fx uddannelse (skoler & daginstitutioner), sundhed, beskæftigelse og sociale opgaver.

Det kræver ofte udviklingsindsatser og nye samarbejder, hvori kulturen kan blomstre og skabe nye sammenhænge, fx med uddannelse eller sundhed. Der bliver også brug for laboratorier, elementer af learning-by-doing tilgang og risikovillighed på et lidt højere niveau, end hidtil.

Udover landet er der gode eksempler på, at kultur gør en forskel og at den kulturelle drivkraft går fint hånd i hånd med andre formål. Nogen af disse eksempler kan fungere som inspiration og noget at bygge videre på.

• **Kulturelle fyrtårne**

I den kommende periode ønsker vi at skabe udvikling via en række kulturelle fyrtårne. Det sker med henblik på at skabe nye aktiviteter og nå nye niveauer for aktivitet. Samtidig skal fyrtårnene være gode eksempler for andre – og være i stand til at formidle erfaringer og arbejdsmetoder, som andre aktører kan få gavn af. Tanken er enkel: at vi fokuserer kræfter og ressourcer, da vi ikke kan alt og slet ikke på samme tid.

Fyrtårnene i den kommende periode omfatter:

- Spillestedet B&W live som bredt anerkendt og besøgt spille- og mødested – og at B&W i første omgang får status som netværksspillested (med kommunal & statslig støtte).
- Kultursalonerne Gisselfeld forankres som festival, der er bredt anerkendt, velfungerende og godt besøgt med et stærkt program indenfor musik, litteratur, videnskab og samtaler
- Børne- og ungekulturfestival i Faxe Kommune – med en vifte af gode tilbud til børn og unge, baseret på lokal bærekraft og tværgående samarbejder. Festivalen forventes også at bidrage med interessante aktiviteter både før og efter selve festivaldagene
- Scenekunsthushuset i Haslev – som sted for såvel iværksættere som mere professionelle scenekunstaktører. Scenekunsthuset skal ses som et trin i en langsigtet udvikling frem mod en mere permanent løsning for scenekunsten i Faxe Kommune.

Herudover er der fokus på at sikre rammer og fortsat udvikling omkring veletablerede aktiviteter/begivenheder/aktører som:

- o Musikskolen
- o Bibliotekerne
- o Biograferne: Haslev Bio & Biografen Kanten
- o Geomuseum Faxe
- o Haslev Festsuge
- o Kulturnætter som events, der synliggør lokale, kulturelle aktører og aktiviteter, fordelt udover kommunen

• **Kulturelle faciliteter**

De fysiske rammer og vilkår er af betydning for udfoldelsen af kulturelle aktiviteter. Nogen kan klare sig næsten uden, mens andre stiller større krav til de fysiske rammer og faciliteternes indretning for at være velfungerende både for aktører og publikum.

På kort sigt skal der fokus på sikker drift og løbende, nødvendig opdatering af de eksisterende faciliteter, der understøtter kulturelle aktiviteter i kommune. Det har betydning at kommunale bygninger fortsat kan rumme en vifte af kulturelle aktører – velvidende at det i forhold til indretning og aktivitetskalendere kan udfordre både kulturelle aktører og kommunale kernebrugere.

Inden udgangen af politikken periode skal der sættes gang i forberedelser, der på længere sigt kan skabes yderligere og bedre faciliteter til kulturelle aktiviteter i kommunen. Det kan fx handle om mere hensigtsmæssigt indrettede faciliteter, med bedre rum, bedre lyd & lys og værkstedsfaciliteter, inkl. øvefaciliteter. Et egentligt kulturhus, der kan favne både professionelle og amatører, kan indgå i forberedelserne.

• **Kulturelle aktører & samarbejder**

Mange engagerede aktører bidrager til at kultur gør en forskel. Faxe Kommune har en bred vifte af kulturaktører, såvel dygtige, professionelle (billedkunstnere, skuespillere o.a.) som begavede amatører, der er forankrede indenfor kommunen – uanset om de agerer som arrangører/ iværksættere eller som udøvende/optrædende.

Faxe Kommune vil fortsat have fokus på begge grupper, herunder forhold og vilkår, som kan bidrage til den gode kulturelle udvikling.

Økonomi er ikke eneste parameter i denne udvikling. Det handler også om at arbejde med gensidig respekt, en stadig og løbende, udviklingsorienteret dialog (inkl. kulturkonferencer) og at understøtte samarbejder på tværs, herunder også med forskellige dele af den kommunale organisation.

Faxe Kommune ønsker fortsat at indgå i samarbejder på tværs af kommunegrænser. Det handler blandt andet om at sikre mangfoldighed og rammer for aktiviteter, som ellers ville have svært ved at samle deltagere og/eller publikum indenfor kommunens geografi. Samtidig giver disse tværgående samarbejder ofte muligheder for at skaffe yderligere midler – og dermed muligheder for kulturelle oplevelser som ellers ville være udenfor ”rækkevidde”.

- **Kulturen som den gode fortælling & synlighed**

Der skal arbejdes med den gode fortælling om at der sker noget i Faxe og at kultur gør en forskel.

Arrangementer som festivaler, kunststillinger og teaterforestillinger kan være gode eksempler, der bidrager til den gode fortælling. Samtidig kan de sætte fokus på lokale talenter og særlige kulturelle udtryk. I fortællingen bør åben skole-programmer med kulturelle aktiviteter også indgå og samtidig vise samarbejde mellem uddannelsesområdet og det lokale kulturliv.

Der skal løbende arbejdes med at skabe kendskab til de mange kulturelle aktiviteter og understøtte muligheder for at få overblik. Det giver muligheder for at vælge oplevelser som publikum eller bidrage som arrangør, amatør, frivillig eller på helt fjerde vis.

For bredt at nå borgere og publikum er der mange kanaler for den gode fortælling og synlighed. Samtidig arbejdes der på at OplevFaxe.dk bliver en kerne i formidling og overblik.

Endelig skal kommunens forvaltning agere som aktiv facilitator, der støtter og opmuntrer til initiativer, der fremmer synligheden af kulturen. Det handler ikke kun om at sætte fokus på, hvad der allerede eksisterer, men også om at skabe rum for nye idéer og kreative løsninger, der kan løfte kulturen i Faxe yderligere.

5. Kulturpolitikken og andre politikker

Kulturpolitikken læner sig op ad Planstrategi, Byrådets vision 2030 og Kommuneplanen.

Kulturpolitikken bliver en af flere politikker på Plan & Kulturudvalgets område. Her indgår også en kommende Fritids- og folkeoplysningspolitik (lovpligtig), bibliotek- og borgerservicepolitik

Kulturpolitikken skal også ses i sammenhæng med andre kommunale politikker, fx vedr. børn og unge, uddannelse og sundhed.

Kulturpolitikken er også inspireret af FN's verdensmål, blandt andet om sundhed og trivsel, bæredygtige byer og lokalsamfund, mindre ulighed og partnerskaber for udvikling.

Det er tillige en klar forventning af der i udmøntningen af politikken er opmærksomhed på bæredygtighed, klima- & miljøpåvirkninger og anvendelse af ressourcer. Både som gode muligheder for at være gode eksempler og som kulturens bidrag til en ansvarlig fremtid for kommende generationer.

6. Handleplan

Kulturpolitikken følges op af handleplaner og statusser herpå. Handleplanerne – ofte med en horisont på et par år - omsætter politikken til konkrete indsatser og aktiviteter i løbet af politikken virkeperiode. Det sker for bedst muligt at skabe de ønskede resultater og med respekt for de konkrete ressourcer.

7. *Kulturen i Faxe Kommune – kort fortalt (faktabox)*

Box-1

Kulturområdet i Faxe Kommune har i 2024 et samlet budget på 25,3 millioner kr. Det svarer til 671 kr. pr. indbygger.

Box-2

Kommunen har kulturelle institutioner som biblioteker, musikskole og Faxe Kommunes arkiver. Desuden deltager Faxe i tværkommunale samarbejder, der understøtter kulturelle aktiviteter på tværs af kommunerne – blandt andet Østsjælland Museum, Kulturregionen Storstrøm, Ensemble Storstrøm og Billedskolen Storstrøm.

Box-3

Borgerne i Faxe Kommune deltager generelt mindre i fritids- og kulturaktiviteter sammenlignet med andre sjællandske kommuner. Kvinder er mere aktive end mænd, og ældre generationer deltager oftere end de yngre. Cirka 40% af borgerne er involveret i frivilligt arbejde, hvilket svarer til landsgennemsnittet. Selvom mange borgere er tilfredse med kommunens serviceniveau på kulturområdet, er de unge mindre tilfredse end de ældre. Adgang til naturen og muligheder for idræt og kulturtilbud er vigtige faktorer for deres overordnede tilfredshed.

Kilde: Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Faxe Kommune (SDU)

8. *Kulturens udvikling / kultur i Danmark (faktaboxe)*

Box-4

Borgerne mener: Kulturen bidrager positivt til psykisk velvære

- Kulturelle aktiviteter i et lokalområde kan styrke sociale sammenhænge.
- Kulturoplevelser bidrager til ny viden og perspektiver.
- Yngre borgere er generelt mere skeptiske overfor kulturoplevelser end de ældre.

Kilde: Applaus – Kulturbarometer 2024

Box-5

Studier i både Danmark og udlandet peger desuden på, at kunst og kultur kan påvirke mental trivsel og sundhed i en positiv retning, og at kunst- og kulturaktiviteter kan fremme trivsel og livskvalitet – hvis det sker på den rigtige måde. Blandt andet viser forskning, at kunst- og kulturaktiviteter kan mindske risiko for depression og øge mentalt velvære blandt danske voksne i den generelle befolkning.

Kilde: Kulturministeriet - Kulturpolitisk Redegørelse 2023

Box-6

Ifølge Mandag Morgen spiller kulturen en central rolle i at styrke social sammenhængskraft, trivsel og lokal identitet. Kulturen bidrager til mental sundhed og livsglæde, hvor undersøgelser viser, at 65% af deltagerne i

kulturelle aktiviteter oplever øget trivsel. Den fungerer som en drivkraft for lokalsamfundets udvikling, tiltrækker nye borgere, og øger områdets attraktivitet—37% af folk, der flytter til nye områder, vælger steder med et rigt kulturliv. Derudover understøtter kulturen økonomisk vækst gennem turisme og øget forbrug, idet kulturel turisme kan udgøre op til 20% af en kommunes samlede turistøkonomi.

Kilde: Mandag morgen – Mellem ballet og biografer